

Effektrapport för Hörselskadades Riksförbund (HRF)

Namn: Hörselskadades Riksförbund (HRF)

Organisationsnummer: 802004–4510

Juridisk form: ideell organisation

Vad vill HRF uppnå?

Hörselskadades Riksförbund (HRF) är hörselskadades egen intresseorganisation. En ideell, partipolitiskt och religiöst obunden organisation av och för alla som har någon typ av hörselskada – hörselnedsättning, tinnitus, Menières sjukdom och ljudöverkänslighet – samt föräldrar och andra anhöriga. I nästan ett århundrade har vi arbetat för att stärka enskilda hörselskadade och ta tillvara hörselskadades intressen i samhället.

HRFs ändamål anges i våra stadgar (§ 1):

- att tillvarata hörselskadades intressen samt värna våra mänskliga rättigheter genom att hävda vår rätt till delaktighet och jämlikhet på alla områden
- att genom förenings-, informations-, kultur- och bildningsverksamhet verka för ökad hörselskadekunskap och fungerande kommunikation
- att genom verksamhet på alla nivåer i organisationen ge förutsättningar för social gemenskap
- att initiera och stödja sådan forskning och utveckling som tillvaratar våra intressen
- att aktivt medverka i den internationella utvecklingen inom områden som berör oss
- att vid behov ekonomiskt stödja barn, ungdomar och vuxna
- att verka för att förebygga hörselskador och hälsoproblem till följd av hörselskador

HRFs vision är ”ett samhälle där alla hörselskadade kan leva i full delaktighet och jämlikhet. Ett samhälle där våra mänskliga rättigheter respekteras, och där vi kan förverkliga oss själva utan att hindras av okunskap, otillgänglighet eller brist på vård, stöd och hjälpmedel”.

Vad HRF avser med rättigheter för hörselskadade tydliggörs bland annat i FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning – en konvention som Sverige har tillträtt och som lägger fast samhällets ansvar för att förverkliga rättigheterna och att inkludera personer med funktionsnedsättning i frågor som berör dem. Denna konvention utgör en viktig grund för HRFs arbete på kort och lång sikt.

HRFs långsiktiga mål beslutas av kongressen, organisationens högsta beslutande organ, som sammanträder minst vart fjärde år. Dessa långsiktiga mål anges dels i vårt intressepolitiska program, dels i HRFs handlingsprogram, som anger vilka mål och delmål HRF prioriterar under en fyraårsperiod.

HRFs intressepolitiska program är indelat i åtta områden, som är särskilt viktiga för att uppnå full delaktighet och jämlikhet för alla hörselskadade:

- hörselvård
- tillgänglighet
- skola och utbildning
- arbetsliv
- vård, omsorg och trygghet
- konsumentinflytande
- forskning och utveckling
- internationell utveckling

HRFs handlingsprogram anger mål och delmål för fyra år. Målen för 2017–2020 är:

A. Stark, synlig och hörselsmart

- Att stärka hörselskadade så att fler kan, vill och vågar ta tillvara sina möjligheter och rättigheter
- Att öka hörselskadekunskapen och väcka opinion för ett hörselsmart samhälle

B. Hörselvård och folkhälsa

- Att fler hörselskadade ska få hörselrehabilitering utifrån behov
- Att hörselvården ska vara likvärdig, offentligt finansierad och av hög kvalitet i hela landet
- Att öka hörselskadekompetensen inom vård och omsorg för äldre
- Att verka för fler hörselkontroller

C. Delaktighet och trygghet

- Att öka kunskapen i samhället om hörselskadades behov av och rätt till tillgänglighet
- Att uppnå ökad tillgänglighet i alla audiovisuella medier genom mer textning och bättre hörbarhet
- Att skapa bättre förutsättningar för hörselskadades kommunikation och delaktighet
- Att skapa ökad trygghet i hörselskadades vardag

D. Uppväxt och utbildning

- Att hörselskadade och döva barn och ungdomar får habilitering och hjälpmedel efter behov under hela uppväxten
- Att säkra barns och ungdomars tillgång till teckenspråk
- Att hörselskadade och döva elever får skolgång med full delaktighet
- Att skapa mötesplatser för familjer med hörselskadade barn

E. Arbetsliv

- Att hörselskadade får bättre förutsättningar i arbetslivet

F. En stark organisation i utveckling

- Att öka medlemsantalet
- Att stimulera medlemsengagemanget och utveckla dialogen inom organisationen
- Att stärka och engagera förtroendevalda
- Att HRFs verksamheter blir tillgängliga för alla hörselskadade

HRFs stadgar, intressepolitiska program och handlingsprogram finns att läsa i sin helhet på vår webb, www.hrf.se/vara-styrdokument

I vilket organisatoriskt sammanhang verkar HRF?

HRF är en demokratisk medlemsorganisation, som arbetar för att tillvarata både medlemmarnas och alla andra hörselskadades intressen. Verksamheten bedrivs på tre nivåer: förbund, distrikt och föreningar. Våra cirka 180 föreningar verkar lokalt, våra 22 distrikt verkar regionalt och förbundet driver frågor på riksplanet och internationellt. De flesta av HRFs drygt 24 000 medlemmar är med i någon av våra föreningar. Vi har även stödmedlemmar, som är medlemmar direkt i riksförbundet. Stödmedlemmar kan inte väljas till förtroendeuppdrag.

HRFs högsta beslutande församling är kongressen, som samlas vart fjärde år och består av ombud från föreningar i hela landet. Hur kongressens beslut ska förverkligas beslutas av HRFs förbundsstyrelse, samt av distriktsstyrelser och föreningsstyrelser. Mellan kongresserna är förbundsstyrelsen HRFs högsta beslutande nivå.

Vår organisation är noga med att stå fri från partipolitiska, religiösa och kommersiella intressen. HRFs värdegrund slår fast att det inte ska råda någon tvekan om att vi alltid sätter hörselskadades intressen främst.

Samarbeten med andra organisationer och rörelser

HRF är en drivande kraft inom funktionshinderrörelsen och har under lång tid utvecklat samarbeten med andra hörselskadeorganisationer, både i Sverige och internationellt. Dessa samarbeten gör oss starkare när vi driver frågor som rör rättigheter och möjligheter för personer med funktionsnedsättning i allmänhet och hörselskadade i synnerhet.

Samarbete med förbund för hörselskadade, döva och dövblinda i Sverige

I Sverige deltar HRF i ett forum för diskussion som brukar kallas "Ordförandegruppen". Här träffas ordföranden från HRF, Unga Hörselskadade (UH), Sveriges Dövas Riksförbund (SDR), Sveriges Dövas Ungdomsförbund (SDUF), Sveriges Dövas Pensionärsförbund (SDP), Riksförbundet Döva, Hörselskadade och Språkstörda Barn (DHB), Dövblind Ungdom (DBU) och Föreningen Sveriges Dövblinda (FSDB) för att utbyta erfarenheter, åsikter och idéer om hur vi kan samarbeta för att driva frågor som är viktiga för hörselskadade, döva och dövblinda. Diskussionerna leder ibland till att vi agerar tillsammans, i form av debattartiklar, politikerkontakter med mera.

Samarbete med hörselskadeorganisationer i Norden

HRF har ett gott samarbete med våra nordiska systerförbund, inom ramen för Nordiska Hörselskadades Samarbetskommitté (NHS). Vi diskuterar intressepolitiska strategier och opinionsbildning samt jämför hörselskadades villkor och tillgång till samhällsresurser i de olika länderna. Vi gör även intressepolitiska utspel tillsammans, på nordisk nivå.

Samarbete på internationella arenor

Som medlem i International Federation of Hard of Hearing People (IFHOH) och i European Federation of Hard of Hearing People (EFHOH) samarbetar HRF med hörselskadeorganisationer i andra länder för en värld som är mer tillgänglig och jämlik för hörselskadade. Vi agerar på FN- och EU-nivå samt på andra internationella arenor.

Utvecklingssamarbete

HRF genomför ett utvecklingssamarbete i Bolivia, tillsammans med unga vuxna hörselskadade i föreningen ASHICO (Asociación de Hipoacúsicos Cochabamba).

Projektet drivs i samarbete med biståndsorganisationen MyRight, med stöd av Sida. HRF stödjer ASHICO i föreningens strävan efter att forma ett starkt och synligt riksförbund, som kan förbättra hörselskadades levnadsvillkor i Bolivia.

Samarbete inom funktionshinderrörelsen

HRF är medlem i Lika Unika, federationen mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning, tillsammans med Förbundet Sveriges Dövblinda (FSDB), Neuro, Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar (RBU), Sveriges Dövas Riksförbund (SDR) och Synskadades Riksförbund (SRF). Genom samarbetet i Lika Unika bedriver vi påverkan i gemensamma frågor som rör rättigheter och möjligheter för personer med funktionsnedsättning.

Vilka strategier har HRF för att uppnå sina mål?

HRFs arbete för ett hörselsmart samhälle utgår från kunskap. Genom att samla och sprida kunskap gör vi det möjligt för politiker och andra beslutsfattare att fatta beslut baserade på fakta, vilket är en viktig princip i ett demokratiskt och jämlikt samhälle. Kunskap innebär även att HRF som organisation blir en tydlig, trovärdig kraft med förmåga att övertyga och utöva inflytande över de villkor som formar hörselskadades tillvaro.

HRF genomför egna undersökningar, kartlägger samhällsförhållanden, sammanställer och analyserar statistik och fakta från andra aktörer samt bevakar och initierar forskning och utveckling. Inte minst är vi alltid stadigt förankrade i den samlade erfarenhet som finns bland hörselskadade själva.

Med stöd av denna kunskap påverkar HRF lagstiftning, regelverk och samhällsplanering. Vi talar om hur det är och hur det borde vara. Vi lyfter fram behov, brister, konsekvenser och lösningar – såväl missförhållanden som möjligheter. Vi är aktiva som remissinstans i statliga utredningar, har dialog med politiker, myndigheter och andra beslutsfattare samt gör hörselskadades röst hörd i samhällsdebatten.

Att väcka opinion handlar också om att göra hörselskadade mer synliga. Vi vill få människor att förstå hur det är att vara hörselskadad och vad som behövs för att vi ska få ett samhälle där vi kan vara delaktiga.

En annan viktig del av HRFs verksamhet är att ge stöd till enskilda hörselskadade och anhöriga. Vi stärker enskilda så att de utvecklar kompetens och insikt samt får självförtroende att påverka och förbättra den egna vardagen. Det gör vi inte minst lokalt, i våra föreningar, men också via vår rådgivningstjänst Hörsellinjen och i våra slutna diskussionsgrupper på Facebook, som erbjuder gemenskap och erfarenhetsutbyte. På så sätt påverkar vi samhället, en person i taget.

Vilken kapacitet och vilket kunnande har HRF för att uppnå sina mål?

HRFs 22 distrikt och cirka 180 föreningar bedriver mycket ideellt arbete i form av lokalt påverkansarbete, informationsträffar, utbildning samt olika aktiviteter för social gemenskap och erfarenhetsutbyte under tillgängliga former. Här kan enskilda få råd och stöd, ibland även hjälp med hörapparatskötsel. Våra lokala/regionala företrädare gör även en viktig insats genom att delta i olika brukarråd på kommun- och landstingsnivå.

Förbundets arbete beslutas av förbundsstyrelsen, som leds av en heltidsarvoderad förbundsordförande. Förbundsstyrelsen representerar HRF i en rad olika styrelser och råd.

Förbundskansliet har ett 30-tal medarbetare som på hel- och deltid arbetar inom områdena intressepolitik, kommunikation, medlem och organisation, ekonomi, personal och administration samt insamling.

Förbundets ombudsmän är sakkunniga inom intressepolitiska ämnen som hörselvård, tillgänglighet, skola och utbildning, arbetsliv samt forskning. Ombudsmännen gör utredningar, kartläggningar och analyser samt handlägger förbundets remissvar, skrivelser och olika intressepolitiska underlag.

Förbundets kommunikatörer arbetar med HRFs webbsajter, nyhetsbrev, kampanjer, medieutspel, informationsmaterial, sociala medier med mera samt ger enskilda stöd och information via rådgivningstjänsten Hörsellinjen. Hörsellinjen förmedlar även kontakt med HRFs juristkonsult, som ger medlemmar juridiskt stöd i vissa socialförsäkringsfrågor.

I kommunikationsenheten ingår även Auris, en redaktionellt självständig medlemstidning med två journalister som bevakar frågor som rör hörselskadade. Tidningen har även en prenumererad upplaga.

Förbundskansliets arbete med organisationsutveckling, stöd till förtroendevalda, medlemsregister och andra medlemsfrågor är sedan september 2018 samlat i en ny enhet: Medlem och organisation.

Vid samma tid inrättades även enheten Personal och administration, som framför allt omfattar HR-frågor, personaladministration, kansliservice, IT-support och digital utveckling.

HRFs insamlingsverksamhet består i huvudsak av telemarketing och månadsgåvor via autogiro. HRFs gåvoförmedlare förmedlar även information till allmänheten om HRF och de frågor vi driver.

Gåvor från enskilda utgör en stor del av finansieringen av HRFs arbete för hörselskadade. HRF har också intäkter i form av statsbidrag, medlemsavgifter, fondutdelningar, vissa försäljningsintäkter och, periodvis, projektmedel.

HRFs bolag och stiftelser

HRF har två helägda bolag:

HRF Hörteknik AB bedriver försäljning av hörhjälpmedel och batterier, samt erbjuder arbetsplatsanpassningar och andra konsulttjänster.

Forskningsinstitutet Hörselbron AB bedriver forskning, utveckling och kvalitetsutvärdering inom teknisk audiologi och hörteknik. Hörselbrons främsta verksamhet är att hantera det nationella kvalitetsregistret för hörselrehabilitering av vuxna. Hörselbron har även tagit fram HRFs vetenskapligt validerade, digitala hörseltest "Hörseltest", som finns på webben och som app.

Hörseliforskningsfonden är en stiftelse, instiftad av HRF 1989. Fonden fördelar varje år anslag till medicinsk, beteendevetenskaplig och teknisk forskning inom hörselområdet. Hösten 2017 delade fonden ut totalt 1 650 000 kronor till tolv forskningsprojekt.

Hörseliforskningsfonden delar även ut Stora Hörselpriset till en eller flera forskare som har gjort "betydande forskningsarbete inom hörselområdet som direkt eller på sikt kan anses ha stor positiv påverkan på hörselskadades vardag". På så sätt främjar HRF forskning och utveckling som kan bana väg för bättre livsvillkor för hörselskadade.

Övriga stiftelser. HRF har stiftelser som delar ut stipendier till hörselskadade, döva och vuxendöva samt till föräldrar till hörselskadade och döva barn. I första hand ges bidrag till utlandsstudier, språkresor och till teckenspråkskurser för föräldrar till hörselskadade och döva barn.

Hur vet vi om HRF gör framsteg?

HRF bevakar noga samhällsutvecklingen och de politiska processerna på riks-, landstings- och kommunnivå, för att följa upp vilka effekter vårt arbete och vår verksamhet får. Det gör vi framför allt genom:

- bevakning av politiska förslag och beslut
- bevakning av nyheter, samhällsdebatt och sociala medier
- egna kartläggningar och undersökningar (bland annat insamling av statistik från hörselvården i samtliga landsting/regioner)
- sammanställning av fakta och statistik från andra källor (myndigheter, Statistiska Centralbyrån med mera)
- aktuell forskning (bland annat via Hörseliforskningsfonden, tillsammans med ledande forskare inom olika områden)
- insamling av hörselskadades erfarenheter, bland annat via HRFs föreningar och distrikt, Hörselinjen och HRFs diskussionsgrupper på Facebook
- opinionsundersökningar om allmänhetens inställning till/kännedom om hörselskadade och HRF

För HRF handlar framgångar i hög grad om att få igenom beslut och ställningstaganden som stärker hörselskadades rättigheter och möjligheter. Men viktiga framgångar av detta slag kan inte alltid kvantifieras eller mätas med nyckeltal – som till exempel när SF Bio beslutade att börja visa alla svenska biofilmer med text, eller när Socialstyrelsen ställde sig bakom HRFs kritik mot systemet "Fritt val av hjälpmedel", eller när riksdagen beslutade att telefonförsäljning endast får ske efter skriftligt godkännande.

Inför varje verksamhetsår görs en utvärdering av det gångna året, en analys av samhällsutvecklingen och aktuella frågor samt det uppdrag som kongressen gett förbundet, framför allt genom det fyraåriga handlingsprogrammet. Utifrån detta görs en verksamhetsplan för det kommande året. Inför HRFs kongress vart fjärde år görs en omvärldsanalys och en långsiktig resultatutvärdering. Den utgör grunden för förbundsstyrelsens förslag till ett nytt handlingsprogram, med nya mål och eventuellt justerade färdriktningar.

Vad har HRF åstadkommit så här långt?

Hörselskadades Riksförbund (HRF) åtnjuter högt anseende bland allmänheten. Det visar Kantar Sifos Anseendeindex för intresseorganisationer 2018, där HRF hamnar på åttonde plats av 36 förbund.

Undersökningen visar att svenska folket har en stark tillit till och respekt för organisationen i allmänhet, och anser att HRF har mycket stor trovärdighet. Intrycket av HRF är att vi bidrar positivt till samhället och fyller en viktig funktion för våra medlemmar, nu och i framtiden.

Denna starka position har HRF fått genom målmedvetet, långsiktigt arbete för att förbättra hörselskadades livsvillkor inom olika områden.

HRF har bland annat åstadkommit följande under 2017 och första halvåret 2018:

Målområde: Hörselvård

- *Genombrott i kampen mot hörselcheckar och oetisk hörselvård.* HRF har i flera år påtalat allvarliga systemfel inom "Fritt val av hjälpmedel", som finns inom hörselvården i Stockholms läns landsting och Region Skåne. Vi lyckades stoppa spridningen av detta system, men i Skåne och Stockholms län hamnar enskilda hörselskadade ofta i kläm när hörselmottagningar ägda av hörapparatindustrin uppmanar patienter att köpa hörapparater privat, ibland för tiotusentals kronor, trots att de har rätt till hörapparater från landstinget inom patientavgiften.

Tre tunga instanser har nu ställt sig bakom HRFs kritik mot Fritt val: *Statens medicinsk-etiska råd* har slagit fast att det inte är "etiskt godtagbart" med medfinansiering av hörapparater, så kallade "hörselcheckar" (2015). Även *Socialstyrelsen* har kommit fram att "Fritt val" innebär "att grundläggande principer om vårdetik är svåra att upprätthålla", att systemet inte ökar valfriheten samt riskerar vårdkvaliteten (2016). Och under 2017 konstaterade även den statliga *Hjälpmedelsutredningen* att "Fritt val" inte ökar valfriheten, utan "inger betänkligheter från såväl ekonomisk som etisk synpunkt". Utredaren ifrågasatte "om sjukvårdshuvudmännen överhuvudtaget bör erbjuda fritt val av hjälpmedel med tanke på den kommunala likabehandlingsprincipen, de potentiellt höga kostnaderna samt användares låga tilltro och upplevelse av delaktighet".

Samtliga tre instanser lägger stor vikt vid HRFs faktaunderlag och argument i sina slutsatser. Detta innebär ett erkännande av HRFs trovärdighet och integritet som kunskapskälla.

Frågan om oetisk hörselvård inom Fritt val har även fått mycket uppmärksamhet i media under de senaste åren. Våren 2017 medverkade HRF till en serie avslöjande inslag i SVTs Rapport, som ledde till att en av de större mottagningskedjorna tvingades avskaffa försäljningsbonusar för audionomer.

Medieuppmärksamheten ledde även till att det blossade upp en politisk debatt om Fritt val i Stockholms läns landsting. Förslag om att avskaffa systemet röstades ner, men HRF lyckades etablera Fritt val som en valfråga.

- *Avslöjande rapport: "Hörselskadade i siffror 2017"*. Hösten 2017 släppte HRF en rapport med unik, jämförande statistik om hörselskadade och hörapparatutprov-

ningar. Statistiken visade att ojämlikheten är stor mellan olika delar av landet när det gäller hörselvård.

Rapporten avslöjade bland annat att det förekommer diskriminering av kvinnor när det gäller möjligheten att få två hörapparater. I vissa landsting/regioner är det vanligare med två hörapparater bland män än bland kvinnor, trots att det medicinska behovet av två hörapparater är lika stort bland kvinnor som bland män.

Uppgifterna i HRFs rapport fick stor uppmärksamhet i media, väckte politisk debatt och ledde också till vissa omedelbara förbättringar: I Norrbotten var det många kvinnor som tog kontakt med hörselvården och krävde att få en andra hörapparat.

HRF har gjort undersökningar om hörselskadade och hörselvård i 20 års tid och är sedan länge den främsta källan till statistik om hörselvård och hörselskadade i Sverige. Vårt statistikmaterial, som framför allt baseras på HRFs undersökningar inom hörselvården i varje landsting/region och Statistiska Centralbyråns ULF-undersökningar, utgör ett viktigt underlag för statliga utredningar, myndigheter, forskare och andra instanser i samhället.

- *Starkt stöd i arbetet mot ojämlika avgifter:* Hörselskadade får betala olika mycket i olika delar av landet för att få hörselvård. HRF har länge riktat skarp kritik mot dessa avgiftsskillnader, och nu går såväl Socialstyrelsen som *den statliga* Hjälpmedelsutredningen på HRFs linje.

Socialstyrelsen konstaterade 2016 att helt olika avgifter för hörapparatutprovning i olika delar av landet är en ojämlikhet som inte är förenlig med syftet bakom de styrdokument och regler som landsting/regioner har att följa. Hjälpmedelsutredningen föreslog att inga avgifter ska få tas ut av barn eller av personer som är 85 år och äldre, samt att avgifter för behovsbedömning och förskrivning av hjälpmedel ska omfattas av högkostnadsskyddet för öppenvård.

- *Digitalt hörseltest:* HRFs digitala, vetenskapligt validerade gör-det-självt-test "Hörseltestaren" finns både på webben och som app. Testet utvecklades i samarbete med Forskningsinstitutet Hörselbron i syfte att få fler att testa hörseln och ta tag i eventuella hörselproblem. Det har lyckats: Varje år kollar ungefär 40 000-50 000 personer sin hörsel med hjälp av Hörseltestaren. Under 2017 lanserades även en norsk version av HRFs test.

Målområde: Tillgänglighet

- *"Slingkollen" – stor satsning på teleslingor:* Hösten 2017 startade HRF en flerårig satsning med målet att få fler och bättre teleslingor (hörslingor) runt om i landet. Det finns ungefär 500 000 hörapparat användare i Sverige, och de skulle kunna höra betydligt bättre om det fanns teleslinga i alla samlings-salar, teatrar, kommunhus och liknande lokaler. Ändå är fungerande teleslingor ingen självklarhet. Det händer ofta att slinga saknas, är trasig, inte är påslagen och så vidare. Problemen beror oftast på okunskap och brist på rutiner för underhåll. Genom "Slingkollen" har HRF utbildat cirka 250 medlemmar, som har kontrollerat slingor i olika lokaler och spridit kunskap till lokalansvariga om vikten av att ha fungerande slinga. Resultaten listas allt eftersom på webben och blir en källa till viktig information för andra hörselskadade.

- *Ny lag kräver textning på myndigheters webbar.* EUs nya webbtillgänglighetsdirektiv gäller för alla EU-länder från 23 september 2018 och innebär att Sverige måste lagstifta om att myndigheters webbar och appar ska vara tillgängliga. HRF har haft viktiga framgångar i vårt påverkansarbete när det gäller utformningen av denna "webbtillgänglighetslag för offentlig service" – i motsats till EU-direktivet ställer det svenska lagförslaget tydliga krav på textning av filmer, ljudfiler med mera på webben, i appar, poddar och på sociala medier. Den svenska lagen väntas träda i kraft den 1 januari 2019.

- *HRF stämde lokalägare för brott mot diskrimineringslagen.* Våren 2018 lämnade HRF in en stämningsansökan till tingsrätten, med anledning av brott mot diskrimineringslagen. Det gällde två hörselskadade som hade utsatts för diskriminering på grund av bristande tillgänglighet, eftersom en utlovad teleslinga i en konferensanläggning inte fungerade/inte fanns.

HRFs förhoppning är att den rättsliga prövningen ska resultera i en prejudicerande dom, vilket i sin tur bidrar till att stärka och tydliggöra diskrimineringslagen – en lag som har kritiserats för att vara tandlös och otydlig när det gäller "bristande tillgänglighet". Genom tydlig rättspraxis kan diskrimineringslagen få praktisk betydelse för enskilda hörselskadade. Ärendet väntas bli avgjort 2019.

- *Ändring av yttrandefrihetsgrundlagen öppnar för mer textning:* En stor del av de program, filmer och tv-sändningar som erbjuds via webben är inte textade. HRF vill ha lagstiftning som kräver textning på webben. Men för att en sådan lag ska vara möjlig måste yttrandefrihetsgrundlagen ändras. Och nu kan det bli av: Mediegrundlagskommittén gick på HRFs linje, liksom regeringen, och riksdagen fattade i maj 2018 ett första beslut om en grundlagsändring. Ett andra riksdagsbeslut, som öppnar för lagstiftning om textning, väntas under hösten 2018.

- *Mediedebatt om textad webb-tv.* Otextad webb-tv är ett stort demokratiproblem, konstaterade HRF inför och under valrörelsen 2018. En allt större del av valdebatten förs i direktsänd webb-tv från olika mediehus, och det innebär att 1,5 miljoner hörselskadade väljare utestängs från det politiska samtalet.

I en debattartikel i Medievärlden samt i sociala medier riktade HRF kritik mot bland andra Expressen och Aftonbladet, och det ledde till att Aftonbladet textade sin partiledardebatt och att Expressen bjöd in till samtal om hur de kan bli bättre på textning. Det här innebar ett viktigt steg framåt i HRFs arbete för textning av webbsänt material.

- *Textning av familjefilmer på bio:* I stort sett alla svenska filmer på bio visas textade, utom familjefilmer, som ofta dubbas till svenska. Detta slår mot barnfamiljer där föräldrar eller andra anhöriga har nedsatt hörsel. HRFs kontakter med filmdistributörer och utspel i media ledde till att en av de tre ledande distributörerna började texta familjefilmer.
- *Textade OS-sändningar:* HRF lyckades påverka Discovery Networks att direkttexta vinter-OS i Pyeongchang 2018, med tolv timmar per dygn.
- *Ökad säkerhet för hörselskadade:* HRF har haft stora framgångar när det gäller vårt krav på att Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) ska bli tillgängligt för hörselskadade och döva. Efter riksdagsbeslut kan nu alla mobiler som befinner sig inom ett riskområde få VMA i form av textmeddelanden via sms.

- *Standardisering för bättre tillgänglighet:* HRF har deltagit i standardiseringsarbetet på Swedish Standards Institute (SIS) i frågor som rör ljudmiljö och annan tillgänglighet. Genom att påverka gällande standarder bidrar HRF till att förbättra tillgängligheten i hela samhället.
- *Fördubblat antal teleslingor i Almedalen:* Med devisen ”Svensk politik hörs för dåligt” har HRF lyckats sätta ljuset på vikten av tillgänglighet för hörselskadade, bland annat under Almedalsveckan, där antalet teleslingor har fördubblats på senare år.

Målområde: Skola och utbildning

- *Framgång för förslag om regionala resurscentra:* Många hörselskadade elever har det tufft i skolan, utan rätt förutsättningar när det gäller tillgänglighet, pedagogik med mera. Sedan över tio år tillbaka har HRF därför drivit krav på att det ska inrättas statliga, regionala centra med specialistresurser och samordnade insatser för hörselskadade, döva och dövblinda elevers skolgång, oavsett vilken skolform eleverna går i. Och nu kan det bli verklighet. HRF-förslaget är med i en statlig utredning om framtidens skola.
- *Lyckades stoppa kommunalisering av specialskolan.* En ny utredning föreslog våren 2018 att specialskolan ska läggas ut på kommunerna. Det vore förödande för hörselskadade och döva elever, protesterade HRF. Erfarenheten har visat att kommunerna saknar både kunskap och praktiska förutsättningar för att kunna erbjuda den skolgång som specialskolan innebär. Och regeringen höll med: Staten måste ha kvar ansvaret för specialskolan och borga för likvärdig skolgång.

Målområde: Arbetsliv

- *Juridiskt stöd till hörselskadade.* HRF erbjuder enskilda hörselskadade som är medlemmar möjlighet att få stöd och råd av HRFs juridiske konsult när det gäller socialförsäkringsfrågor, framför allt när det gäller ärenden som rör arbetsskador, sjukersättning och vårdbidrag. Juristen har också drivit flera principiellt viktiga ärenden, varav en del har fått prejudicerande betydelse för andra hörselskadade.
- *Miljard till bättre arbetsmiljö i skolan:* Ljudmiljön i många skolor och förskolor är bedrövlig och drabbar både personal och elever, framför allt hörselskadade. Efter påverkansarbete från HRF och andra organisationer avsatte staten en miljard kronor till åtgärder för bättre arbetsmiljö i skolan, bland annat åtgärder för bättre ljudmiljö. För att få fler skolor att nappa tog HRF fram ett påverkanspaket, som hjälpte HRF-föreningar att uppmuntra skolor att söka pengar ur den så kallade ”Skolmiljarden”.
- *Missvisande begrepp på väg bort:* HRF har under lång tid kritiserat begreppet ”nedsatt arbetsförmåga”, som bland annat Arbetsförmedlingen använder om personer med funktionsnedsättning, även när tillgängligheten fungerar och funktionsnedsättningen inte alls innebär försämrad arbetsförmåga. Till exempel används begreppet ”nedsatt arbetsförmåga” om hörselskadade och döva som använder tolk i arbetslivet, vilket är både missvisande och stigmatiserande, anser HRF. Tack vare kritik från HRF och andra organisationer har Arbetsförmedlingen fått ett regeringsuppdrag att se över begreppet. Besked om åtgärder väntas hösten 2018.

Målområde: Vård, omsorg och trygghet

- *Fler hörselinstruktörer:* Äldre hörselskadade får alldeles för lite stöd i dag, bland annat saknas hörselinstruktörer i många kommuner. Därför har HRF stöttat lokala föreningar när det gäller att uppmana sina kommuner att inrätta och behålla hörselinstruktörstjänster, bland annat genom ett påverkanspaket med fakta, argument och praktiska verktyg. Det har gett resultat på flera håll, med både löften och beslut om att stärka resurserna för äldre hörselskadade. Samtidigt är problemen stora i andra kommuner, med alltför få hörselinstruktörstjänster.

Målområde: Konsumentinflytande

- *Skärpta krav på telefonförsäljare.* Hörselskadade har varit särskilt utsatta vid oseriös telefonförsäljning. Hörfel har lett till såväl allvarliga missförstånd som regelrätta bedrägerier. Men sedan HRF drivit krav på skärpta regelverk ändrades lagen under 2018. Numera krävs skriftligt godkännande, inte bara muntligt, inspelat avtal över telefon. Det här innebär ett ökat skydd för hörselskadade – och en viktig framgång för HRF.
- *Stöd och vägledning via Hörsellinjen:* HRFs rådgivningstjänst Hörsellinjen har fått en allt viktigare roll när det gäller oberoende vägledning till hörselskadade, anhöriga och andra berörda, bland annat som en följd av att kommersiella aktörer med vinstsyfte har tagit över allt mer av det som tidigare enbart låg på den offentliga hörselvården. Det kan vara svårt för enskilda att få korrekt och tydlig information om sina rättigheter och möjligheter, bland annat om vad de har rätt att få inom den allmänna hälso- och sjukvården och vad de behöver betala för.
Varje år tar omkring 3 000 personer kontakt med Hörsellinjen via telefon och e-post. Tusentals söker också fakta och råd i HRFs kunskapsbank på hørsellinjen.se. De vanligaste frågorna till Hörsellinjen gäller hörselvård, särskilt om hörapparatutprovningar inom Fritt val-systemen i Skåne och Stockholms län. Andra vanliga frågor rör tinnitus, tillgänglighet och rättigheter i arbetslivet.

Målområde: Forskning och utveckling

- *1,6 miljoner till hörseliforskning:* HRFs stiftelse Hörseliforskningsfonden delade 2017 ut 1 650 000 kronor i anslag till tolv projekt inom teknisk, medicinsk och beteendevetenskaplig forskning inom hörselområdet.
Våren 2018 beslutade fondens styrelse, som består av ledande forskare och representanter för HRF, att 2018 års utdelning ska uppgå till totalt 2,5 miljoner kronor, varav en miljon kronor till forskning om hörselskadade barn.
- *Utvärdering av hörselvårdens kvalitet:* HRF äger Forskningsinstitutet Hörselbron, som har ansvar för det nationella kvalitetsregistret för hörselrehabilitering. Hörselbrons undersökningar visar hörselvårdens kvalitativa utveckling, vilket har stor betydelse för landstingens uppföljningsarbete.

Målområde: Internationell utveckling

- *Samarbete med unga hörselskadade i Bolivia.* HRFs samarbetsprojekt i Bolivia, som drivs i samarbete med MyRight och med stöd från Sida, har haft flera viktiga framgångar det senaste året. Inte minst har ungdomarna i hörselskadeföreningen ASHICO (Asociación de Hipoacúsicos Cochabamba) lyckats göra ordet "hörselskadad" någorlunda känt i Bolivia. Första steget mot att kunna ta plats i samhället som hörselskadad är att bli synlig, både som grupp och som individ. Fem ASHICO-representanter gjorde ett besök i Sverige våren 2018, vilket gav både inspiration och stärkt självkänsla. Bland annat fick de möjlighet att utbyta erfarenheter med hörselskadade föreningsaktiva från både Sverige och andra delar av världen, samt uppleva demokratisk debatt och beslutsprocess inom hörselskadades europeiska organisation, EFHOH, och hörselskadade världsorganisation, IFHOH. I januari 2018 inledde HRF och partnerorganisationen ASHICO ett nytt projekt som innebär ytterligare fyra års samarbete.
- *Internationellt uttalande med krav på hörselvård.* I internationella sammanhang har HRF under lång tid betonat vikten av tillgång till kommunikation och hörselvård. I samband med att hörselskadades världsorganisation, IFHOH, hade sitt Biennial General Meeting i Slovenien 2018 antogs ett uttalande som stödjer WHO:s resolution om hörselvård, med uppmaning till FNs medlemsstater att arbeta för att öka medvetenhet om förekomsten av hörselskador och dess sociala och ekonomiska konsekvenser samt utveckla strategier för att erbjuda hörselvård. Resolutionen uppmanar också till utveckling av tillgång till kommunikation och att hörselskador ska vara en del av FNs globala mål för hållbar utveckling. Dessa ställningstaganden av IFHOH och WHO är ännu ett kvitto på att HRF har en stark röst i världen.